

WYCIECZKA

ANTONIN I PAŁAC W LEWKOWIE.

W każdym z odwiedzanych miejsc usłyszycie Państwo ciekawą i sugestywną historię tego obiektu opowiedziana przez pilota wycieczki.

PROGRAM WYCIECZKI:

Każdy z trzech pałaców, które zwiedzimy, wyróżnia interesująca historia, niebanalna architektura oraz okazałe wnętrza. Dwa z nich należały do książąt Radziwiłłów, jednego z najbardziej wpływowych i najbogatszych rodów arystokratycznych w historii Polski, a trzeci do zasłużonego rodu Lipskich, którego członkowie dali wspaniały przykład wielopokoleniowej działalności patriotycznej. Projekty architektoniczne pałaców oraz ich dekoracji tworzyli wybitni architekci i dekoratorzy wnętrz. Jak zwykle przygotowaliśmy wiele ciekawych informacji o tych obiektach i ich dawnych właścicielach, często mało znanych lub zapomnianych. Również autorski sposób zaprezentowania tych miejsc uczestnikom naszej wycieczki sprawi, że będzie ona miała nie tylko istotne walory poznawcze, ale stanie się też intrygującą przygodą. Jak wiele jest ku temu powodów, niech zaświadczą już same opisy obiektów. Ponadto w każdym z miejsc, po wspólnym zwiedzaniu, zaplanowany jest czas wolny.

PAŁAC W LEWKOWIE I PARK KRAJOBRAZOWY

Zespół pałacowy wraz z otaczającym go parkiem krajobrazowym powstał jako siedziba rodowa **Wojciecha Lipskiego, generała adiutanta** króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Wzniesiono go w latach 1788-1791, według rysunków **Jana Christiana Kamsetzera**, jednego z najlepszych architektów końca XVIII w. Pałac reprezentuje nowy typ rezydencji, jaka ukształtowała się w Polsce pod koniec XVIII w. **Stał się prototypem dla polskiego wiejskiego budownictwa pałacowego (tzw. styl polski)**. Zewnętrzna architektura pałacu, ukształtowanie bryły i wnętrza, mają charakter klasycystyczny. **Bogata elewacja (dekoracje sztukatorskie, malarskie oraz rzeźby) jest unikalna w całej Polsce**. Równie bogatą dekoracją malarską oraz sztukatorską ozdobiono wnętrza rezydencji. Autorem polichromii był Antoni Smuglewicz, ceniony malarz fresków dekoracyjnych i dekoracji teatralnych. Dekoracja zewnętrzna oraz wystrój wnętrz powstały około 1800 roku. W pałacu zgromadzono m.in. meble z epoki, portrety sarmackie oraz kolekcję obrazów o treściach patriotycznych.

W XIX w., pod zaborami, w pałacu Lipskich wytworzył się nieoficjalnie polski ośrodek kulturalny i polityczny. Obok budowniczego pałacu, najbardziej znani przedstawiciele tej rodziny to m.in.: **Wojciech Lipski** - uczestnik powstania listopadowego oraz przygotowawca powstań w 1846 i 1848 roku; **Józef Lipski** - **wybitny dyplomata, ambasador Polski w Berlinie w latach 1933-1939**, a w czasach II wojny światowej **doradca premiera i naczelnego wodza** gen. Władysława Sikorskiego; **Jan Aleksander Lipski** - kardynał i biskup krakowski, jeden z najbliższych współpracowników króla Augusta II Mocnego.

Pałac pozostawał w posiadaniu Lipskich od jego wzniesienia aż do wybuchu II wojny światowej.

W rezydencji gościły tak znane osobistości, jak m.in. **prezydent Polski prof. Ignacy Mościcki**, wybitny dowódca wojsk polskich w czasach Napoleona I **gen. Karol Kniaziewicz** oraz brat Napoleona I - **król Westfalii Hieronim Bonaparte**, który miał tutaj swoją kwaterę. Rezydencję otacza park krajobrazowy, założony w czasie budowy pałacu.

Zwiedzimy wnętrza pałacu, poznamy historię obiektu, historię rodziny Lipskich oraz wiele ciekawostek związanych z wymienionymi właścicielami oraz gośćmi pałacu.

PAŁAC ANTONIN, ZESPÓŁ BUDOWLI TOWARZYSZĄCYCH, MAUZOLEUM RADZIWIŁŁÓW I PARK KRAJOBRAZOWY

Antonin, malowniczo położony wśród rozległych lasów, to **najważniejsza dawna rezydencja Radziwiłłów w zachodniej Polsce**, centrum ich wielkiej ordynacji przygodzickiej, a zarazem **ulubione w Wielkopolsce miejsce dla Fryderyka Chopina, który tutaj był, koncertował i komponował**, a dzisiaj jest tu **ośrodek jego kultu** z często rozbrzmiewającą muzyką najwybitniejszego polskiego kompozytora. Znaczenie tego miejsca zostało podkreślone zbudowaniem okazałej kaplicy Matki Boskiej Ostrobramskiej, w której urządzono **mauzoleum książąt Radziwiłłów, z zachowanymi do dzisiaj sarkofagami wybitnych członków rodu**.

Książę **Antoni Henryk Radziwiłł**, namiestnik **Wielkiego Księstwa Poznańskiego**, wznosił tutaj w latach 1821-1824 swój letni pałac, który szybko stał się stałą i główną rodzową siedzibą wielkopolskich Radziwiłłów. Przypomnijmy, że na jednej z naszych wycieczek poznaliśmy już wiosenną rezydencję księcia namiestnika - pałac w Ciszycy na Dolnym Śląsku.

Niezwykle oryginalny kształt architektoniczny, który do dzisiaj budzi podziw znawców, nadał pałacowi w Antoninie **Karol Fryderyk Schinkel**, jeden z najwybitniejszych europejskich architektów I połowy XIX wieku. Powstał obiekt na planie zbliżonym do krzyża greckiego, do którego ośmiobocznej bryły przylegają z czterech stron kwadratowe pawilony mieszkalne. Wewnątrz ogromne wrażenie wywołuje **centralna sala na całą wysokość pałacu**, z dwiema kondygnacjami balkonów i ozdobnym stropem, wspartym na jednej potężnej kolumnie, w której przebiegają przewody dymowe od umieszczonych na dole kominków. Budowla, niemal cała z drewna, ma skomplikowaną konstrukcję szachulcowo-ryglową o ceglany wypełnieniu z sumikowo-łątkowym oszalowaniem.

Warto w tym miejscu podkreślić, że zazwyczaj zwiedza się pałac w Antoninie w oderwaniu od pozostałej części założenia pałacowo-parkowego, co nie pozwala w pełni docenić wyjątkowości tego kompletnego zespołu. Na naszej wycieczce objaśnimy w całości to niezwykle założenie, pokazując także inne ważne obiekty. Oprócz wnętrza pałacu z **salonem muzycznym i pamiątkami po Chopinie**, zwiedzimy również mauzoleum książąt Radziwiłłów i najpiękniejsze części parku krajobrazowego, przenikającego się z leśnym otoczeniem. Opowiemy szczegółowo o najważniejszych i najciekawszych przedstawicielach tego rodu związanych z Antoninem (wśród nich **postacie wybitne, kontrowersyjne, ale też utracjusz, a nawet rozbójnik!**) oraz o pamiętnych, owianych legendami, **wizytach Chopina**. Przypomnimy też historię córki księcia Antoniego, **Elizy, zwanej „aniołem z Ciszycy”**, która przeżyła w Ciszycy i Antoninie płomienny

romans z następcą tronu pruskiego, przyszłym cesarzem Niemiec Wilhelmem I. **O tym romansie mówiła cała Europa**, mógł on zmienić nie tylko losy Polski znajdującej się wtedy pod zaborami, ale i całej Europy. Całość skomponujemy w barwną relację, aby ożywiła to miejsca i przeniosła nas w czasy, o których będziemy snuli opowieść.

PAŁAC BAGATELA I PARK KRAJOBRAZOWY

Pałac Bagatela to w przeciwieństwie do Antonina zupełnie **nieznana rezydencja Radziwiłłów**, urokliwie **położna w środku lasu**, który organicznie łączy się z przepaściami parkiem krajobrazowym.

Zespół rezydencjonalny powstał w drugiej połowie XVIII wieku jako stała siedziba właścicieli majątku Czekanów. Założycielem zespołu był Michał Biernacki, który odziedziczył majątek w 1768 roku.

W 1877 roku majątek nabył książę Ferdynand Radziwiłł, a w roku 1882 odstąpił go bratu, Karolowi. W lipcu 1884 roku do Bagateli, po zakończeniu prac wprowadził się **Karol Radziwiłł** z synem Władysławem, a później siostra Karola, Elżbieta. Tak pisze ona w swoim pamiętniku: „Dom na Bagateli przeznaczony był na mieszkanie jego [Karola] i żony, nieodżałowanej śp. Reni z Lubomirskich Radziwiłłowej, która nie doczekawszy się ukończenia robót około pałacu, nigdy w nim nie mieszkała. Stary dom, zamieszkały przez rodzinę Biernackich został na nowo odbudowany. Sala ozdobiona została sztukaterią przez wrocławskiego rzeźbiarza Bessinka, nad pierwszym piętrem wznosiły się mansardowe pokoje, a przed salą urządzona została półokrągła cieplarnia z tarasą i schodami prowadzącymi do ogrodu”. Autorem projektu przebudowy był wybitny architekt **Zygmunt Gorgolewski**, autor budowli **Teatru Wielkiego we Lwowie**.

Wyposażenie pałacu, w tym meble, sprowadzono z Berlina. Część z nich, meble ze złoceniami i blatami z marmuru Carrara, wykonali rzeźbiarze i stolarze włoskiego pochodzenia Ferrari i Montagner. Dodatkowo w 1909 roku wnętrza pałacowe wzbogaciły się o trofea myśliwskie przywiezione przez Władysława Radziwiłła z jego afrykańskiej wyprawy. Książę Władysław pozostał właścicielem dóbr do lat 40 XX w., a w tym samym czasie nad całymi dobrami pieczę sprawował Zarząd Ordynacji Rodzinnej książąt Radziwiłłów w Antoninie.

Zwiedzimy znakomicie odnowiony pałac wraz z gustownie urządzonymi wnętrzami, poznamy historię obiektu oraz historię jego właścicieli. Wyjaśnimy również nazwę pałacu.

WAŻNE:

Stali uczestnicy wycieczek wiedzą o tym, że każda – bez wyjątku – spośród naszych wycieczek jest pomysłem i realizacją autorską. Każda powstaje na podstawie eksploracji w terenie.

Wymagają one dużego nakładu pracy i czasu, niezbędnych do ich przygotowania oraz pasji, bez której by nie powstały.

Trud, który sobie zadajemy, jest dla Państwa i tylko wówczas możemy odczuwać satysfakcję, gdy Państwo go doceniacie biorąc udział w naszych wycieczkach.

Poprzez poznawanie rozmaitych przejawów działalności ludzkiej i działalności przyrody, budujemy w sobie większą świadomość i wrażliwość na otaczający nas świat. Rodzaj turystyki, który proponujemy, wydaje się być do tego celu dobrym narzędziem.

Zatem serdecznie zapraszamy na obecną i na następne wycieczki!
